

II. Universitetets Lærere og de faste Censorer.

1. Forstærkelse af Lærerpersonalet og Forandringer i de enkelte Fakulteters Fagkreds.

Med Hensyn til det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet bemærkes, at Docent Warming under 4. Oktbr. 1880 indgav Andragende om, at der til Assistance ved den planteanatomiske Undervisning maatte bevilges ham 400 Kr. Han udtalte, at der til Deltagelse i denne Undervisning havde meldt sig 16; for disse vilde 4 Timers ugentlig Undervisning være nødvendig, naar Planteanatomien nogenlunde skulde gennemgaaes i et Semester. At undervise 16 Begyndere samtidig i Planteanatomy, var imidlertid en Umulighed for en enkelt Mand, og han havde derfor, ligesom i det foregaaende Halvaar, maattet dele de studerende i 2 Hold. Foruden til den elementære Undervisning benyttedes det anatomiske Lokale af videre komne i Botanik, som i større eller mindre Grad gjorde Krav paa hans Vejledning. Endelig paahvilede det ham at holde det hele Laboratorium i Gang, sørge for, at Kemikalier og Redskaber af forskjellig Art vare i Orden, holde Regnskab med Udgifterne o. s. v.

Det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet anbefalede Andragendet i Skrivelse af 19. Oktbr. Kvæstor mindede om, at den begjærede Assistance allerede i 1876 var bebudet af Prof. Didrichsen (Aarb. f. 1877—78 S. 334 ad 3), men at Spørgsmaalet da i Følge Ministeriets Skrivelse af 30. Juni 1876 (I c. S. 340) var blevet udsat. Da der var Tale om at søge Bevilling til Oprettelsen af et nyt Museum for Plantefysiologi og Planteanatomy, vilde det i flere Henseender være heldigst, om Sagen fremdeles kunde stilles i Bero, indtil det viste sig, om et saadant Museum med tilhørende Laboratorier skulde oprettes, da der i bekræftende Fald maatte affattes en Plan over de til Driften og Undervisningen fornødne Arbejdskræfter.

I Skrivelse til Ministeriet af 28. Oktbr. udtalte Konsistorium, at da den omspurgte Hjælp for Docent Warming var uundværlig, hvis den ham paahvilende Undervisning skulde kunne meddeles paa en fyldestgørende Maade, kunde Foranstaltningen ikke udsættes, indtil Sagen om Oprettelsen af et Institut for Plantefysiologi m. m. var bragt til Ende. Konsistorium anbefalede derfor indtrængende, at der ved Finansloven f. 1881—82 søgtes bevilget et Beløb af 400 Kr. til Assistance ved den planteanatomiske Undervisning som Tillæg til de 300 Kr., der under den botaniske Haves Budget (Udgiftspost 3. b.) udbetaltes som midlertidig Udgift i Anledning af bemeldte Undervisning.

Forslaget stillede, men Beløbet udbetaltes ikke i Henhold til den midlertidige Finanslov. Det optoges paa Tillægsbevillings Lovforslaget for 1881—82, men nægtedes.

2. Konkurrence om en ledig Lærerpost.

I Skrivelse til Ministeriet af 1. Marts 1880 foreslog det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, at det ved Prof. Aagesens Død ledig blevne Professorat i Henhold til Universitetets Fundats 7. Maj 1788 Kap. I. § 13 skulde søges besat gennem en Konkurrence, afholdt efter de Regler, som vare fastsatte ved kgl. Resol. 8. Novbr. 1871 (Aarb. f. 1871—73 S. 137). Ministeriet begjærede under 8. s. M. Konsistoriums Erklæring herover, idet det bemærkede, at det

fandt, at der til en eventuel Konkurrence kun burde gives Adgang for Videnskabsmænd, der havde Indfødsret.

Konsistorium udtalte i denne Anledning i Skrivelse af 19. s. M., at det ganske maatte bifalde den af Fakultetet foreslaaede Bestemmelse om, at ogsaa Videnskabsmænd, der ikke havde Indfødsret, naar de vare det danske Sprog nægtige, skulde have Adgang til at konkurrere. Denne Bestemmelse var langtfra ny. Den blev i sin Tid optaget i Henhold til kgl. Resol. 24. Febr. 1855, jfr. Lindes Medd. 1849—56 S. 276, og havde siden den Tid stadig været fulgt ved alle Konkurrencer, der vare blevne afholdte inden for det rets- og statsvidenskabelige Fakultet. Konsistorium ansaa det ogsaa for at være af stor principiell Interesse for Universitetet, at den Grundsætning, hvorpaa Bestemmelsen hvilede, anerkjendtes. Den Fordring, at et lille Land som Danmark altid og paa alle Omraader skulde være i Stand til at forsyne Universitetets Lærestole med egne Kræfter, var i Virkeligheden uopfyldelig og kunde føre til, at man lod sig nøje med Videnskabsmænd af underordnet Rang, hvor det var muligt at vinde fremragende Kapaciteter for Posten. Intet Universitet kunde eller burde stille sig paa et saa snævert Standpunkt. Men især burde et lille Lands eneste Universitet ikke paa Forhaand afskære fremmede, der maatte ønske at vie det deres Kræfter, fra at konkurrere til Lærerpостer ved samme, naar paa den anden Side det nødvendige Hensyn til Universitetets særlige Opgave for Land og Folk var varetaget derved, at der af Konkurrenterne krævedes, at de skulde være det danske Sprog nægtige. Det var denne principielle Betydning, hvorpaa Vægten maatte lægges, og som gjorde, at Bestemmelsen burde findes, selv ved Indbydelser til Konkurrence om saadanne Lærerpостer, hvor de konkrete Forhold gjorde det mindre sandsynligt, at den vilde faa praktisk Betydning.

Ministeriet fandt imidlertid ikke, at der var tilstrækkelig Grund til i det foreliggende Tilfælde, i hvilket det med nogenlunde Sikkerhed lod sig antage, at 2 af vore egne yngre Jurister vilde melde sig til Konkurrencen, at udvide Konkurrencen til andre end dem, der havde Indfødsret. Efter dets Forestilling bifaldtes derefter ved kgl. Resol. af 7. Apr. følgende:

1. I Henhold til Universitetets Fundats 7. Maj 1788 Kap. I. § 13 holdes en Konkurrence om et Professorat i Retsvidenskaben ved det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, til hvilken Konkurrence Videnskabsmænd, som have Indfødsret, have Adgang;
2. Konkurrencen afholdes efter følgende Regler:
 - a. Prøven bestaar dels i en Afhandling over et offentlig bekjendtgjort Æmne, saaledes at der til dennes Udarbejdelse gives en Tid af 4 til 6 Maaneder efter de neden for angivne Regler, dels i en Forelæsning over et forud opgivet Æmne med 3 Dages Forberedelse.
 - b. Til at vælge Opgaverne og bedømme Prøven vil der blive nedsat en Komite, bestaaende dels af Medlemmer af det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, dels af Mænd, valgte uden for samme.
 - c. Opgaven til Afhandlingen vil offentlig blive bekjendtgjort i Løbet af Maj Maaned d. A., og Afhandlingen vil være at indsende til Fakultetets Dekanus inden den samtidig med Bekjendtgjørelsen angivne Frist, der bestemmes af Censurkomiteen inden for de under litr. a. angivne Grænser.

3. Om Afholdelsen af en saadan Konkurrence foranstalttes fornøden Bekjendtgørelse.

Da det imidlertid kom til Ministeriets Kundskab, at en yngre norsk Jurist ønskede at deltage i Konkurrencen, og da ingen af de Mænd, som her fra Landet kunde ventes at ville melde sig, allerede nu kunde siges at opfylde alle Betingelser for at overtage et Professorat, nedlagde det Forestilling om, at der ogsaa maatte aabnes Adgang til Konkurrencen for Videnskabsmænd, som ikke havde Indfødsret, men vare det danske Sprog mægtige. Dette bifaldtes ved kgl. Resol. af 20. Apr.

Hvad angaar den oven for omtalte Censurkomite, indstillede Fakultetet under 10. Maj, at den sammensattes af Fakultetets 4 juridiske Professorer (Goos, Matzen, Deuntzer og Evaldsen) samt Gehejmeetatsraad, Dr. jur. A. F. Krieger, Direktør i Nationalbanken, Formand for de faste Censorer W. Ussing og Prof., Dr. jur. Ingstad fra Christiania. Ved Ministeriets Skrivelse af 20. s. M. bifaldtes Forslaget.

Den af Komiteen udsatte Opgave for en større Afhandling, der bekjendtgjordes d. 29. Maj, var følgende:

»Et hidtil i Videnskaben til Dels mindre bearbejdet Indbegreb af Formueretsforhold udgjøre de, der hverken udspringe af en Retshandel eller af et Retsbrud, og som, for saa vidt de medføre Ydelsesforpligtelser, i Systemerne sædvanlig opføres under Benævnelsen obligationes quasi ex contractu eller obligationes ex re.

Der ønskes en nærmere Fremstilling af de vigtigste af disse Retsforhold efter romersk og dansk Ret, særlig en Belysning af det Mellemværende mellem de vedkommende, der kan opstaa ved, at en uopfordret har varetaget en andens Anliggender (*negotiorum gestio*), og paa den anden Side det Mellemværende, der kan fremkomme ved, at en i den Tro at besørge sine egne Anliggender og handle inden for sin egen Raadighedskreds, har foretaget Handlinger, der gribe ind i en andens Retssfære, saasom at en har anvendt Bekostninger paa en Ting, som han ansaa for sin egen, men som i Virkeligheden tilhører en anden, eller at han i god Tro har brugt, omdannet (*specificeret*) eller paa uproductiv Maade tilintetgjort en andens Ting, eller — ligeledes i god Tro — ved Retshandel har disponeret over en andens Ting.

Ved Fremstillingen af disse og andre inden for den oven nævnte Ramme faldende Formueretsforhold, som Forfatterne maatte finde det hensigtsmæssigt at inddrage under Behandlingen, bliver særlig at tage Hensyn til, hvorvidt der lader sig paavise mere almindelige Synspunkter, som ere af Betydning for den videnskabelige Opfattelse og systematiske Ordning af dette hele Indbegreb af Formueretsforhold.

De trykte Besvarelser skulde indleveres trykte inden d. 1. Decbr. 1880. Som Konkurrenter meldte sig Fuldmægtig i Justitsministeriet, Dr. jur. Jul. Lassen, Dr. jur. H. Sylow, cand. jur. F. U. Damm samt cand. jur., Fuldmægtig i Justitsministeriet C. Kraft. Et Andragende fra cand. jur. Damm om, at Fristen for Indgivelsen af Afhandlingerne for hans Vedkommende maatte udsættes indtil d. 15. Jan. 1881 fraraadedes af Fakultetet i Skrivelse til Ministeriet af 24. Sept. 1880. En almindelig Udsættelse af Fristen for Andragernes Indgivelse vilde komme

ganske i Strid med den en Gang lagte Plan for Arbejdernes Bedømmelse og den mundtlige Prøves Afholdelse, ligesom den ogsaa vilde være en Uret mod de øvrige Konkurrenter, der havde anlagt og til Dels allerede fuldført deres Arbejde med Hensyn til den engang bestemte Frist. En endnu større Uret vilde det selvfølgelig være imod de øvrige Konkurrenter, dersom Tiden alene forlængedes for Ansøgerens Vedkommende, og desuden skjønnede Fakultetet ikke, at der i de af ham paaberaabte Omstændigheder fandtes Grund til at vise slig Begunstigelse. I Henhold til denne Erklæring afslog Ministeriet Andragendet i Skrivelse af 27. Sept. Ligeledes afslog Komiteen et til den indgivet Andragendet fra Flm. Kraft om Forlængelse af Fristen med 14 Dage.

Afhandlingerne indleveredes inden den fastsatte Frist Til Bestridelse af Tryknings Udgifterne tilstodes der ved Ministeriets Skrivelse af 25. Jan. 1881 Konkurrenterne hver 700 Kr., hvilket Bidrag dog for Flm. Krafts Vedkommende senere (3. Maj s. A.) forhøjedes med 133 Kr. 33 Ø., eftersom Udgifterne for hans Vedkommende havde været betydelig større end de andre Konkurrenters. Disse Beløb udrededes af den ledige Professorgage.

Prøveforelæsningerne holdtes d. 11. og 12. Febr. 1881 Opgaverne vare følgende:

Dr. Sylow: At fremstille Reglerne om Afhænderens Hjemmelsansvar efter dansk Ret.

Dr. Lassen: Hvorvidt har det efter dansk Ret Indflydelse paa Retsforholdet mellem Kjøber og Sælger, at den solgte Ting i Mellemtiden mellem Kjøbets Afslutning og den vedtagne Betalingstid gaar til Grunde eller forringes ved en tilfældig Begivenhed?

Kand. Damm: Hvilke Regler gjælde i dansk Ret med Hensyn til Efterpant-havernes Adgang til at rykke op i den foran staaende Prioritets Plads, naar denne indfries eller af anden Grund bortfalder?

Kand. Kraft: Hvorvidt tilkommer der et Interessentskabs Kreditorer en fortrinlig Adgang til Fyldestgjørelse af Interessentskabsformuen fremfor de enkelte Interessenters Særkreditorer?

Censurkomiteen erklærede sig i sin Indberetning til Ministeriet af 16. Febr. enstemmig for Dr. Lassen. Ved kgl. Resol. af 22. s. M. blev derefter Fuldmægtig i Justitsministeriet, Dr. jur. Julius Severin Vilhelm Lassen udnævnt til Professor i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Det skal endnu kun tilføjes, at Prof. Ingstads Rejsseudgifter godtgjordes denne i Følge Regning i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 9. Marts 1881.

3. Afgang og nye Udnævnelser.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Ved kgl. Resol. af 22. Febr. 1881 er Fuldmægtig i Justitsministeriet, Dr. jur. Julius Severin Vilhelm Lassen udnævnt til Prof. ord., se foran.

Det lægevidenskabelige Fakultet.

D. 25. Decbr. 1880 afgik Prof., Dr. med. F. T. Schmidt ved Døden Han udnævntes d. 29. Apr. 1863 til Lektor, d. 29. Juli 1866 til Prof. ord.

Ved kgl. Resol. af 31. Decbr. 1880 udnævntes Lektor, Dr. med. P. A. Plum til Prof. ord.

4. Andre Personalia.

Det theologiske Fakultet.

Ved Ministeriets Skrivelse af 30. Maj 1881 meddeltes der Prof. H. Scharling Tilladelse til at foretage en Helbredsrejse til Udlandet i Tiden fra 1. Sept. 1881 — 31. Maj 1882.

Ved sammes Skrivelse af 11. Apr. s. A. meddeltes der Prof. Fr. Nielsen Tilladelse til at rejse til Norge paa 4 Uger fra d. 20. April at regne for at holde kirkehistoriske Forelæsninger i Bergen, og ved Skrivelse af 14. Juni s. A. Tilladelse til efter Afslutningen af den theologiske Embedsexamen og indtil d. 1. Sept. at foretage en Rejse til Udlandet.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Fakultetets juridiske Medlemmer erholdt paa Grund af det ved Konkurrencen om den ledige Lærerplads forarsagede ekstraordinære Arbejde ved Ministeriets Skrivelse af 10. Jan. 1881 Fritagelse for at holde Forelæsninger i den første Halvdel af Februar Maaned.

Ministeriet fritog ved Skrivelse af 24. Avg. s. A. Prof. W. Scharling for at holde den ene af ham for Efteraaret bebudede Forelæsning samt eventuelt Udsættelse med Begyndelsen af den anden anmeldte Forelæsning til d. 10. Sept.

Det lægevidenskabelige Fakultet.

Fakultetet valgte under 15. Jan. 1881 Lektor Lange til Censor i Zoologi ved lægevidenskabelig Forberedelses Examen i Stedet for Prof. Schmidt.

Ved Ministeriets Skrivelse af 15. Febr. s. A. meddeltes der Prof. Stadfeldt Tilladelse til i en Maaned at foretage en videnskabelig Rejse til Udlandet for at besøge de større Anstalter i Udlandet for den praktiske Udøvelse af Fødselsvidenskab og Gynækologi.

Ved Skrivelse af 10. Maj s. A. meddeltes der Prof. Plum Rejsetilladelse for 14 Dage fra d. 18. Maj at regne for at besøge nogle Hospitaler og Universitetets Kliniker i Nordtyskland.

Prof. Gædeken erholdt Rejsetilladelse fra 1. Juli — 5. Avg. ved Ministeriets Skrivelse af 1. Juli s. A.

Prof. With er under 16. Apr. 1881 udnævnt til K. af D. af 2den Grad.

Dr. med. Holmer og Dr. med. Studsgaard ere under 29. Juni s. A. udnævnte til Professorer.

— Efter Kand. Fløystrops Afgang som klinisk Assistent ved Fødselsstiftelsen fra 1. Sept. 1880 konstituerede Prof. Stadfeldt cand. med. & chir. C. Weiss for September Maaned. Med Direktionens Samtykke i Skrivelse af 7. Oktbr. ansattes han fra 1. s. M. at regne. Han fratraadte med Fakultetets Indvilgelse d. 1. Avg. 1881.

Den anatomiske Irosektor Chievitz erholdt af Fakultetet Fritagelse for Besørgelsen af sine Forretninger for at kunne konkurrere om Lærerenposten i normal Anatomi*). I hans Sted konstituerede Fakultetet cand. med. & chir. J. Schou.

*) Herom vil nærmere blive handlet i Univ. Aarb. f 1881—82.

Det filosofiske Fakultet.

Ved Ministeriets Skrivelse af 7. Sept. 1880 meddeltes der Docent Brynjulfson Tilladelse til at udsætte Begyndelsen af den af ham anmeldte Forelæsning til først i Oktober.

Ved Skrivelse af 4. Juni 1881 meddelte Ministeriet Prof. Mehren Tilladelse til at foretage en Rejse til Udlandet fra Slutningen af Juni Maaned til Sommerferiens Udgang.

Ministeriet meddelte ved Skrivelse af 27. Juli s. A. Docent Sundby Tilladelse til at foretage en Rejse til Udlandet i Avgust, September og Oktober Maaneder samt til at udsætte Begyndelsen af sine Forelæsninger til d. 20. Oktbr

Efter Anbefaling af Konsistorium og det filosofiske Fakultet meddelte Ministeriet under 15. Juni s. A. Docent Wimmer Fritagelse for at holde Forelæsninger i de 2 følgende Halvaar for at arbejde paa et Runeværk.

Ved Skrivelse af 3. Decbr. 1880 tillagdes der Prof. Heegaard efter Konsistoriums og Fakultetets Anbefaling, en Undersøttelse af 3,000 Kr. for at foretage en Helbredsrejse til Udlandet.

Ministeriet tillod ved Skrivelse af 28. Apr. 1881 Docent Smith at afslutte sine Forelæsninger henimod Midten af Maj Maaned og meddelte derhos, at det vilde søge udvirket for ham af de under Ministeriet sorterende Rejseunderstøttelser en Rejseunderstøttelse af 1,000 Kr., for at han kunde gennemgaa en Kur i Carlsbad.

Under 15. Febr. har Ministeriet overdraget Proff. Steen og Holm samt Docent Thomsen at vedblive deres Virksomhed som Medlemmer af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og højere Realskoler i Treaaret 1. Apr. 1881 — 31. Marts 1884. Prof. Steen er Formand.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Ved Ministeriets Skrivelse af 5 Maj 1881 meddeltes der Prof. Schiødt Tilladelse til at foretage en Rejse til Udlandet i Midten af Maj Maaned paa 4 — 6 Uger for at gjøre sig bekendt med de zoologiske Institutioner i de større Hovedstæder.

Ved Skrivelse af 27. Juli s. A. meddeltes der Docent Zeuthen Tilladelse til at foretage en Udenlandsrejse til Midten af September Maaned, for at han kunde deltage i British Associations Møde i York.

I Anledning af en Henstilling fra Dekanus om Indførelse af Fakultetets Forhandlinger i den indtil 1865 førte Forhandlingsprotokol har Fakultetet i sit Møde d. 29. Novbr. 1880 vedtaget at vedblive med kun at indføre Forhandlingerne i Diariet.

— Assistent ved zoologisk Museum, Dr. phil C. F. Lütken er under 26. Novbr. 1880 udnævnt til R. af D.

III. Forelæsninger og Øvelser.

Approberet Forelæsningsplan for det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

For Toaaret 1880—82 har Ministeriet under 5. Juli 1880 approberet følgende Plan for Forelæsningernes Afholdelse: